

Penmail

Jaargang 15, nr. 4 – Oktober 2020

Uitgave : Werkgroep Kinderhandschrift

Redactie: Dick Schermer (dick.schermer@upcmail.nl)

Gratis digitaal kwartaalblad met informatie over kinder- en jeugdhandschrift

Doel en doelgroep

Met deze Penmail willen we mensen met belangstelling voor het schrift van kinderen en jeugdigen regelmatig informeren.

We vermoeden dat er bij meerdere groepen behoefte bestaat aan regelmatige informatie op dit gebied: Stichting Schrijfpedagogische Hulpverlening (SPH), Vereniging voor handschriftontwikkeling (VLSM), Nederlandse Orde van Grafologen (NOG), Landelijke Bond van Remedial Teachers (LBRT), Onderwijsadviesdiensten (schrijfspecialisten), schrijftherapeuten.

Afbakening

Penmail zal zich vooral richten op deze terreinen: Handschriftonderwijs, schrijfmethode, schrijfmateriaal, schriftontwikkeling, schrijftests, verband tussen handschrift en persoonlijkheid, ofwel pedagogische schriftkunde. Informatie op het gebied van krabbels, tekeningen en kalligrafie valt in principe buiten onze doelstelling.

0-0-0-0-0

Hartelijk dank dat enkele lezers ons attent hebben gemaakt op ook voor anderen interessante publicaties!

De Schrijfladder

Kersvers verscheen “De Schrijfladder” van Marjon van Sambeek en Hans Stroes.

De Schrijfladder is bedoeld als ondersteuning voor de *ontwikkeling van de fijne motoriek* en het *leren lezen en schrijven*, en zijn in die zin ‘Basislessen’ voor jonge kinderen. Vooral groep 1 t/m 4 heeft baat bij het dagelijks meedoen met de filmpjes. Daarnaast zijn de activiteiten ook zeer geschikt voor oudere kinderen in het SO en oudere kinderen met schrijfproblemen.

Nieuwsgierig geworden? Hier is heel wat meer informatie te vinden, ook een zestal filmpjes te bewonderen: www.basislessen.nl/schrijfladder.

Schrijfmomenten van het Jaar

Sinds enkele jaren verschijnt er elke dag – jawel, elke dag! – een blog van Gina Makken (www.dagenvanhetjaar.nl). Daags tevoren kondigt zij kort aan wat er de volgende dag zoal te gedenken, te vieren, te betreuren is. De dag daarna staat zij er uitvoeriger bij stil.

Het Platform Handschriftontwikkeling is op haar verzoek ingegaan en is gastblogger voor een dozijn ‘schrijfmomenten’ in het jaar en wel:

18-25 januari:	Nationale Week van het Handschrift
23 januari:	Internationale Dag van het Handschrift
30 maart:	Internationale Dag van het Potlood
8 Juni:	Dag van het Boodschappenlijstje
14 juni:	Dag van de Vulpen
12 augustus:	Wereld Kalligrafie Dag
13 augustus:	Internationale Linkshandigen Dag
1 september:	Wereldbriefschrijf Dag
8 september:	Week van het Schrijven
25 september:	Dag van de Liefdesbrief
29 september:	Dag van de Balpen
23 november:	Handschrift: Immaterieel Erfgoed

23 november 2019: officiële bijschrijving

Functioneel handschrift in het voortgezet onderwijs

Else Kooijman-Thompson deed een zeer welkom onderzoek naar welke schriftvaardigheden leerlingen in het voortgezet onderwijs moeten leren voor het maken van aantekeningen en berekeningen. Zij ging na op welke schriftvaardigheden een voortgezet onderwijsprogramma, voor de ontwikkeling van een functioneel handschrift dat voldoet aan de criteria voor de drie niveaus van leesbaarheid, zich dient te richten? Deze niveaus betreffen identificatie, regelmaat en orde. Voor meer informatie: www.Cantal.nl.

Tussen taal en teken - Handschriftonderwijs in de 21^e eeuw

Bij Wolters/Groningen verscheen deze uitgave van Marion van der Meulen & Lia Hesemans. Naast het theorieboek is er ook een praktisch werkboek (elk kost € 34,95)

- Deze uitgave maakt het mogelijk om ook met weinig onderwijstijd de basis te leggen voor het vak schrijven;
- biedt een helder overzicht van de belangrijkste schrijfmethodes;
- helpt pabo-docenten en studenten die vanuit een ander vak een brug willen slaan naar het handschriftonderwijs.

Platform actueel op Facebook

Sinds het Platform Handschriftontwikkeling een eigen Facebookpagina heeft, wordt er vrijwel elke dag melding gemaakt van wetenswaardigheden op het riante gebied van handschrift en schrijven. Zo is er in de vakantietijd dagelijks een vroege ‘miniatuur’ getoond en beschreven – een lust voor het oog!

Via de homepage van de website van het Platform (www.handschriftontwikkeling.nl) kan men de actualiteit ‘volgen’.

Drie nieuwe bundels “Over kinderhandschrift gesproken ...”

En hiermee is de honderdste bundel bereikt en inmiddels overtroffen. In totaal komt dit, sinds 2005 neer op rond 1950 artikelen. Uit het jongste trio vermelden we van elk een tweetal.

Bundel 100 (22 artikelen)

- Schrijven op weg naar het jaar 2015 en 2020, Alger van Hagen/Sabrine van Everdingen, 2020 (3 p.)
- Schrijfvaardigheden: Wat op verschillende leeftijden verwachten, The Understood Team, 2020 (2 p.)

Bundel 101 (23 artikelen)

- Kennismaken met schrift in de kleuterschool. Een studie over initiëren van vroege schrijftervaring, Annette Graf, 2015 (4 p.)
- “We houden vast aan het handschrift”, Friederike Rüb, 2018 (3 p.)

Bundel 102 (21 artikelen)

- Ga bij dat toetsenbord vandaan! Schrijven met de hand heeft voordelen voor jonge en volwassen hersens, Minda Zetlin, 2019 (2 p.)
- Moet het handschrift op school, ondanks digitalisering, nog worden onderwezen? Taalwetenschappers: Schrijven met de hand blijft belangrijk! News4Teachers, 2019 (3 p.)

Bordwerk en aantekeningen

Bij uitgeverij Pica verscheen dit boek van ‘onderwijsgek’ Marcel Schmeier. Het draagt als ondertitel ‘Slow teaching in de 21^e eeuw’. Instructie wint aan kracht als je hierbij op het bord schrijft. Het maakt niet uit of dit nu een krijtbord, whiteboard of smartboard is. Via het bord deel je kennis met de leerlingen door middel van teksten, plaatjes, animaties en video’s.

Meer weten: <https://www.uitgeverijpica.nl/titels/nieuw/bordwerk-en-aantekeningen-pica>.

Alle Penmallezers veel gezondheid en werkplezier gewenst!